

# Ennallistamissuunnitelman valmisteluhankkeen teemaryhmä 4 (maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat, Artiklat 10 ja 11), 2. kokous

## Kokousmuistio

**Aika:** 24.1.2025 klo 9-12

**Paikka:** Eteläesplanadi 4 (sali 9) ja Teams

**Osallistujat:** Tuuli Orasmaa, MMM (pj)  
Petri Ahlroth, YM (varapj)  
Eija Hagelberg, YM  
Martina Reinikainen, YM  
Anna Schulman, MMM  
Eero Pehkonen, MMM  
Riikka Knaapi, MMM  
Heini Lehtosalo, MMM  
Johanna Vanhatalo, MMM  
Jaakko Nippala, MMM  
Karoliina Pietiläinen, MMM  
Mikko Kuussaari, Suomen ympäristökeskus  
Marjaana Toivonen, Suomen ympäristökeskus (varajäsen)  
Terho Hyvönen, Luonnonvarakeskus  
Åke Möller, Ruokavirasto  
Pasi Sihvonen, Luonnontieteellinen keskusmuseo  
Antti Miettinen, ELY-keskusten valtakunnallinen ilmastoyksikkö  
Johanna Helkimo, ELY-keskusten valtakunnallinen ilmastoyksikkö (varajäsen)  
Leena Lehtomaa, Varsinais-Suomen ELY-keskus  
Elina Sorvali, Hämeen ELY-keskus (varajäsen)  
Mikko Alhainen, Suomen riistakeskus  
Holtti Hakonen, Suomen riistakeskus (varajäsen)  
Mats Godenhielm, Suomen ympäristökeskus  
Jaakko Heikkinen, Luonnonvarakeskus  
Janne Heliölä, Suomen ympäristökeskus  
Sari Himanen, Luonnonvarakeskus (sihteeri)  
Rainer Peltola, Luonnonvarakeskus (sihteeri)

### 1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 09:00. Todettiin osallistujat. Mats Godenhielm Suomen ympäristökeskuksesta esittäytyi. Hän toimii ennallistamisasetuksen SOVA-arviointitiimin projektipäällikkönä ja seuraa kokousta SOVA-arviointia varten.

### 2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio oli lähetetty ryhmälle etukäteen ja se hyväksyttiin.

### 3. Jäsenmuutokset

Puheenjohtajat tiedottivat sihteeristölle tulleista jäsenmuutostarpeista. Todettiin, että teemaryhmässä sovitut organisaatioiden sisäiset jäsenten muutokset voidaan kirjata kokousmuistioon ilman tarvetta nimityskirjeen muuttamiselle. Lisäksi voidaan hankkia ryhmän tarvitsemaa täydentävää asiantuntemusta kutsumalla kulloisenkin teeman keskeisimpiä asiantuntijoita alustamaan kokouksiin. Todettiin ja hyväksyttiin Luonnonvarakeskuksen varajäsenen muutos: Markus Pihan sijaan Luonnonvarakeskuksen varajäsenenä toimii jatkossa tutkija Hanna Kekkonen. Piha kutsutaan asiantuntijaroolissa tarpeen mukaan ryhmän kokouksiin.

#### **4. Ennallistamisen määritelmä ja ennallistamiseksi laskettavat toimet**

Puheenjohtaja esitteli ennallistamisen määritelmää ennallistamisasetustekstin ja ennallistamistoimien esimerkkien (liite VII) pohjalta sekä ennallistamiseksi laskettavien toimien määritelmää ja tulkintaa koskien maatalousympäristöjä. Ennallistamissuunnitelmassa kukin jäsenvaltio ilmoittaa toteutettavat toimet ja toimenpiteiden rahoitustarpeet. Maatalous- ja pölyttäjäärtikloissa on kaksi lähestymistapaa: artiklojen 10(1), 11(2) ja 11(3) tavoitteina on indikaattoreiden tasojen kasvattaminen (haluttu vaikutus saavutetaan) ja artiklan 11(4) tavoite on tehdä toimenpiteitä tietyllä turvemaiden pinta-alalla (turvepellot, turvetuotantoalueet, ojitetut suometsät) (pinta-alatavoite saavutetaan). Lisäksi puheenjohtaja esitteli mahdollisia CAP-suunnitelman ennallistamiseksi laskettavia toimia sekä muita mahdollisia toimia.

Keskustelua käytiin CAP-toimien biodiversiteetti-vaikutuksista sekä niiden kytkeytymisestä valittaviin indikaattoreihin. Valittavien toimien tulee olla mahdollisimman vaikuttavia ja kustannustehokkaita sekä tukea indikaattoreiden toivottua kehitystä. Hallinnollisen taakan vähentämiseksi on hyvä suosia toimenpiteitä, joiden pinta-alat saadaan suoraan nykyisistä tietojärjestelmistä. Todettiin, että on keskeistä tunnistaa, millä toimilla on vaikutusta kunkin indikaattorin kehitykseen sekä kustannustehokkuuteen. Toimivalikoimaa kootaan edelleen ja keskustelua jatketaan aktiivisesti ryhmän seuraavissa kokouksissa.

#### **5. Indikaattorit**

Puheenjohtaja esitteli ennallistamisasetuksen maatalousympäristön indikaattoreita koskevat asetustekstikohdat pääpiirteissään. Artiklan 11(2) mukaan jäsenvaltioiden on otettava käyttöön toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan vähintään kahden indikaattorin kasvava kehityssuunta 2030 vuoden loppuun mennessä kunnes saavutetaan 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti vahvistetut tyydyttävät tasot. Kolme mahdollista indikaattoria ovat niittyperhosindeksi, orgaanisen hiilen määrä kivennäismaasta olevassa viljelysmaassa sekä maatalousmaan osuus, jolla on hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä. Artiklan 15(3j) mukaan kunkin jäsenvaltion on sisällytettävä kansalliseen ennallistamissuunnitelmaan selvitys 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti valituista maatalouden ekosysteemejä koskevista indikaattoreista ja niiden soveltuvuudesta lisätä maatalouden ekosysteemien biologista monimuotoisuutta asianomaisessa jäsenvaltiossa. Komissio vahvistaa viimeistään 2028 vuoden loppuun mennessä ohjauskehiksen tyydyttävien tasojen asettamiselle. Lisäksi artiklan 14(5) mukaan vuoteen 2030 mennessä jäsenvaltioiden on vahvistettava käyttäen avointa ja toimivaa prosessia ja arviointia viimeisimmän tieteellisen näytön pohjalta tyydyttävät tasot pölyttäjäkannoille ja kullekin 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulle valitulle indikaattorille. Indikaattorin seuranta on tehtävä viljelysmaan hiilivaraston ja monimuotoisten maisemapiirteiden osalta vähintään kuuden vuoden välein sekä niittyperhosindeksin ja pölyttäjäseurannan osalta vuosittain.

Eero Pehkonen MMM:stä esitteli indikaattorien valinnassa käytettävää valintakriteerikehikkoa, jolla kuvataan kunkin indikaattorin vaikuttavuutta ja kustannuksia. Kehikkoa täydennetään ennen 12.2.2025 teemaryhmän kokousta.

Janne Heliölä Suomen ympäristökeskuksesta esitteli niittyperhosindeksin, Terho Hyvönen Luonnonvarakeskuksesta maisemapiirreindikaattorin ja Jaakko Heikkinen Luonnonvarakeskuksesta maaperän hiilen määrää kuvaavan indikaattorin sekä keskeisimmät kunkin käyttökelpoisuuteen vaikuttavat tekijät.

Keskusteltiin kunkin indikaattorin ominaisuuksista. Todettiin, että kaikkiin valittaviin indikaattoreihin liittyy vahvuuksia ja haasteita. Haasteet liittyvät mm. satunnaistekijöihin (niittyperhosindeksi, osin maisemapiirteet) ja siihen, näkykö tehtyjen toimien vaikutus indikaattorin kehityksessä (maaperän hiili, osin maisemapiirteet). Kaikki indikaattorit toimisivat Suomen olosuhteissa paremmin, jos seurantaa ja indikaattorin sisältöä voitaisiin soveltaa kansallisesti sopivammalla tavalla. On myös keskeistä tunnistaa, millaisilla toimilla haluttu vaikutus indikaattoriin saavutetaan ja kuinka paljon toimet maksavat. Indikaattorien ja edistettävien toimien tarkastelua jatketaan valintakehikon pohjalta.

## **6. Pölyttäjät**

Päätettiin siirtää ennallistamisasetuksen tavoitteiden suhdetta pölyttjästrategiaan sekä EU:n ehdotusta pölyttjäseurannaksi koskevat alustukset ja keskustelu ajanpuutteen vuoksi 12.2.2025 kokoukseen, jolloin tarkastellaan myös peltolintuindeksiä.

## **7. Työsuunnitelman päivitys**

Todettiin teemaryhmän työsuunnitelman päivittyvän jatkuvasti työn edetessä ja löytyvän ryhmän Teams-työskentelyalustalta.

## **8. Muut asiat**

Puheenjohtaja tiedotti, että sidosryhmien osallistamisen suunnittelu ja viestinnän suunnittelu etenee ministeriöiden koordinoimana keskitetysti. Webinaarissa 10.2.2025 tiedepaneelit antavat suosituksia teemaryhmien työhön. Muiden teemaryhmien työsuunnitelmista voi tarkistaa itseä kiinnostavat päivät (esim. Perinnebiotooppien ja sisävesien käsittelyn aikataulu teemaryhmässä 1) ja olla tarvittaessa yhteydessä oman organisaation edustajaan kyseisessä teemaryhmässä.

## **9. Seuraava kokous**

Seuraava kokous pidetään ke 5.2.2025 klo 12-15 kokouspaikkana Eteläesplanadi 4 (Sali 1) ja Teams.

## **10. Kokouksen päättäminen**

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:53.